

LEEFBAARHEID

Beleids- en werkplan Leefbaarheid

2020-2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. leefbaarheid en veiligheid.....	3
1.3. Doel	3
1.4. Partners	4
2. Methodologie.....	4
2.1. VNG Model.....	4
2.3. Leefbaarheidsanalyse	5
3. Werkplan	6
3.1. Actiepunten.....	6
3.2. Woon- en leefomgeving	6
3.2. Bedrijvigheid en Recreatie	7
3.3. Jeugd en Jongeren	8
3.3. Fysieke Leefbaarheid	9
3.4. Integriteit en veiligheid.....	9
4. Ambities.....	10
Afkortingen.....	11
Actiepuntenlijst.....	11

1. Inleiding

Hendrik-Ido-Ambacht kenmerkt zich als een veilige gemeente. De gemeente wil op het gebied van veiligheid voorop lopen en innovatief zijn. De vooruitstrevendheid richt zich niet alleen tot het maken van een veilige gemeente, maar ook een gemeente waar het prettig wonen, werken en recreëren is. De mate van aantrekkelijkheid en/of geschiktheid van het dorp wordt in één woord uitgedrukt, namelijk Leefbaarheid. Leefbaarheid richt zich op meervoudige problematiek en staat voor een veilige, schone, hele, bruikbare en sociale gemeente.

In dit beleidsplan wordt helder uiteengezet wat Leefbaarheid voor Hendrik-Ido-Ambacht betekent en op welke manier hier vorm aan gegeven wordt. Het geïntegreerde werkplan geeft aan met welke concrete taken of acties we de komende jaren aan de slag gaan. De beschreven taken zijn niet statisch en worden samen met de stakeholders uitgewerkt. Het werkplan is ook aangevuld met actiepunten vanuit Veiligheid.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding van dit beleidsplan en onze doelen.

1.1. Aanleiding

In 2019 heeft de transitie plaatsgevonden van Wijk- en Buurtgericht Werken (WBW) naar Leefbaarheid. In Hendrik-Ido-Ambacht zijn leefbaarheid en veiligheid nauw met elkaar verweven. Dit heeft geleid tot de vorming van het Team Leefbaarheid en Veiligheid. Om de werkvelden van Leefbaarheid en Veiligheid beter op elkaar aan te laten sluiten en vanwege het ontbreken van actueel beleid, is dit beleids- en werkplan opgesteld.

1.2. Leefbaarheid en veiligheid

Iedere vier jaar wordt vanuit Veiligheid een nieuw Beleidsplan Integrale Veiligheid ontwikkeld. Aan de hand van het beleidsplan kan sturing worden gegeven aan de veiligheid op lokaal niveau. Het beleidsplan is gericht op een integrale aanpak en samenwerking. De samenvoeging van Leefbaarheid en Veiligheid zorgt voor een aanvulling op huidige thema's, externe partijen, casussen en uit te voeren acties/opgaven. De leefbaarheid- en veiligheidsvraagstukken zijn soms complex. Als team vergroten en intensiveren we de verbinding met partijen en het werkveld, waardoor we meer en adequater voor onze inwoners kunnen betekenen.

1.3. Doel

Het algemene doel voor het onderdeel leefbaarheid is het bevorderen van de relatie tussen (groepen) inwoners, maatschappelijke organisaties, externe partners en de gemeente, om daarmee de leefbaarheid (optimaal leefklimaat, sociale samenhang en betrokkenheid bij de leefomgeving) in Hendrik-Ido-Ambacht te vergroten.

Leefbaarheid richt zich op de regie van meervoudige problematiek, preventie en sociale cohesie, met de gedachte; de aandacht op preventie verkleint de inzet op repressie. Er is aandacht voor een optimaal leefklimaat, zodat iedereen in een schone, hele, bruikbare en veilige omgeving kan verblijven. De sociale samenhang en de betrokkenheid van de inwoners bij de eigen leefomgeving wordt gestimuleerd door bewonersinitiatieven.

1.4. Partners

Het waarborgen van de veiligheid en leefbaarheid is niet alleen een verantwoordelijkheid van de gemeente. Een goede samenwerking met verschillende partners is van groot belang. Onze interne en externe samenwerkingspartners hebben verschillende expertise en kunnen een bijdrage leveren om het leefbaarheidsniveau te waarborgen. De interne samenwerking wordt regelmatig gezocht met B&O, BOR en Handhaving. Per casus wordt de bijpassende collega betrokken. Zowel op beleidsniveau als uitvoeringsniveau.

De gemeente heeft een regisserende rol en zet in sommige gevallen externe partners in om de problematiek aan te pakken. Samen met de volgende externe partners vindt afstemming plaats voor de actiepunten en aanpak van casussen:

- Politie
- Dienst Handhaving
- Jongerenwerk Vivenz
- Woningcorporaties
- Scholen
- Hi5Ambacht
- Sociaal Wijkteam/ GGD
- Buurtbemiddeling

2. Methodologie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op hoe dit beleidsplan tot stand is gekomen. De inhoud van dit plan is ontstaan vanuit drie invalshoeken. Enerzijds het VNG model, daarnaast de Veiligheidsmonitor en de input vanuit verschillende vakgebieden.

2.1. VNG Model

In de Handreiking Kernbeleid Veiligheid van de VNG is een vijftal veiligheidsvelden (Figuur 1) genoemd. Deze velden zijn ook in het gemeentelijk Beleidsplan Integrale Veiligheid 2018-2021 opgenomen als uitgangspunt. Leefbaarheid en veiligheid zijn dusdanig met elkaar verweven dat ook leefbaarheid het VNG model als basis neemt en aanhaakt waar mogelijk. Een benadering van de VNG onderwerpen vanuit leefbaarheid zorgt voor verruiming. Waar veiligheid zich meer richt op cijfers, gaat leefbaarheid vaak over de gevoelsmatigheid en de sociale kant van een thema. Het samenbrengen van leefbaarheid en veiligheid in één beleidsstuk zorgt voor een vollediger beeld van wat er om ons heen gebeurt en ervaren wordt. Om leefbaarheid op een later moment

gemakkelijk te integreren in het Beleidsplan Integrale Veiligheid sorteert dit beleidsplan voor op de samenvoeging door dezelfde methodiek te hanteren.

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2.1 Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisation en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Georganiseerde/ ondermijnende criminaliteit
1.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende en 'high impact'-criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid	5.3 Veilige Publieke Taak
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatieveiligheid
	2.5 Veilig toerisme			5.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

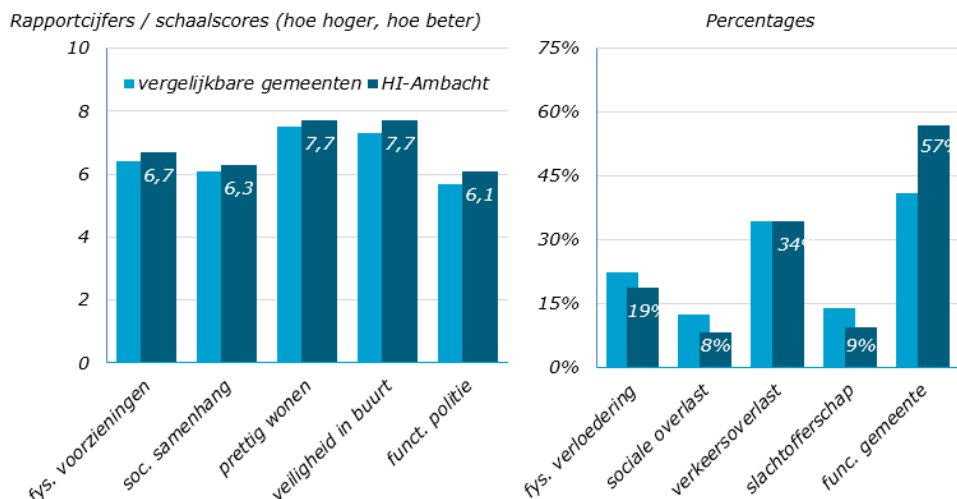
Figuur 1 VNG Model (VNG, 2017)

2.3. Leefbaarheidsanalyse

Leefbaarheid is in de huidige vorm nieuw binnen de gemeente. Dit betekent dat er veel informatie verzameld moet worden om gedegen analyses uit te voeren en hiermee aan de slag te gaan. In dit beleidsstuk wordt gewerkt met informatie uit de historie en actuele ontwikkelingen, die gekoppeld zijn aan het VNG-model. Om in beeld te krijgen welke onderwerpen aandacht nodig hebben en waar actiepunten uit voort kunnen komen, is gebruikt gemaakt van expertise van samenwerkingspartners, meldingen, politieke wensen, veiligheidsrapportages en de Integrale Veiligheidsmonitor 2019. Deze monitor geeft niet alleen kwantitatieve gegevens, maar ook kwalitatieve gegevens.

2.3.1 Integrale Veiligheidsmonitor 2019

Met de resultaten uit de Veiligheidsmonitor komt Hendrik-Ido-Ambacht positief naar voren. Afbeelding 2 geeft aan dat de leefbaarheid redelijk stabiel is en steekt over het algemeen gunstig af tegen het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten. De cijfers over de fysieke voorziening heeft betrekking op het onderhoud van de wegen, plantsoenen, buitenverlichting en de speelplekken. De sociale samenhang wordt in de gemeente als erg prettig ervaren. Velen geven met gemak de huissleutel aan de burens bij langere afwezigheid. Daar hoort ook bij dat men het als prettig ervaart om in Hendrik-Ido-Ambacht te wonen. De overlast die ervaren wordt ligt over het algemeen lager dan de cijfers van vergelijkbare gemeenten.

Figuur 2: Rapportcijfers Veiligheidsmonitor

3. Werkplan

Dit werkplan geeft een overzicht van acties waar de gemeente de komende jaren mee aan de slag gaat in het kader van leefbaarheid. Als basis is uitgegaan van de thema's uit het VNG Model (Afbeelding 1). Dit model fungeert (net zoals voor Veiligheid) voor leefbaarheid als een kapstok waar alle acties aan gehangen worden.

3.1. Actiepunten

Om het doel te bereiken dat de gemeente voor ogen heeft, zijn actiepunten opgesteld. Dit is een werkplan waarin is weergegeven wie wat doet, wanneer en hoe het bereikt wordt. De verantwoordelijken voor de uitvoering van de actiepunten zijn benoemd bij afdeling, functie of de betrokken partners. Op deze manier komen de actiepunten bij de juiste persoon of partner terecht. De actiepunten zijn tot stand gekomen door ervaringen van interne en externe partners. Om de actiepunten zo concreet mogelijk weer te geven, worden de punten uitgewerkt in een overzichtelijk schema. De actiepunten zijn weggezet aan de hand van drie indicatoren, namelijk: doel, middel, tijd en actiehouder.

Doel	
Middel	
Tijd	
Actiehouder	

3.2. Woon- en leefomgeving

Dit werkveld is gericht op de veiligheid en leefbaarheid in de alledaagse woon- en leefomgeving. Leefbaarheid kan bij de sociale kwaliteit aanhaken op (woon)overlast. Bij de fysieke kwaliteit gaat het om een schone, hele, bruikbare en veilige buitenruimte, waarbij we de hoge beeldkwaliteit willen waarborgen. De mate van leefbaarheid geeft aan hoe prettig het ergens wonen, werken of recreëren is. Hoe inwoners het leven in de gemeente ervaren is subjectief en vergroot het werkveld van de subjectieve veiligheid. Objectieve veiligheid staat voor veel voorkomende en high impact criminaliteit. Door in te zetten op de preventie vanuit leefbaarheid, de gemeente (en haar partners) minder hoeven in te zetten op repressie dat de objectieve veiligheid ten goede komt.

1. Sociale cohesie

Het is fijn wonen op een plek waar men elkaar kent en weet te vinden. Om de sociale cohesie te stimuleren zijn bewonersinitiatieven welkom. Inwoners kunnen een subsidie aanvragen om iets samen met de buurt te realiseren. Dit is de zogeheten buurtbon. Om optimaal gebruik te kunnen maken van de buurtbon is een verfijning van de buurtbonregeling wenselijk.

Doel	Bewonersinitiatieven stimuleren
Middel	Buurtbonregeling aanpassen naar wensen en behoeften intern en extern
Tijd	2020-2021
Actiehouder	B&O, coördinator leefbaarheid

2. Zwerfafval

Plastic afvalzakken worden op straat geplaatst waarna deze worden opgehaald door HVC. Deze manier van plaatsen zorgt indirect voor zwerfafval wanneer dieren de zakken openen en de inhoud in de buitenruimte komt.

Doel	Onderzoeken of er een passende oplossing is voor plastic afvalzakken.
Middel	In overleg met HVC
Tijd	2020 - 2021
Actiehouder	Beleidsmedewerker Beheer Openbare Ruimte

Doel	Samen met de inwoner zorgen voor een schonere gemeente
Middel	Landelijke Opschoondag organiseren waar scholen, partijen en particulieren zwerfafval pikken.
Tijd	Jaarlijks: 2020 en 2021
Actiehouder	Beleidsmedewerker Beheer Openbare Ruimte

3.2. Bedrijvigheid en Recreatie

Binnen dit thema valt overlast, geweld en andere criminaliteit rond verschillende locaties van bedrijvigheid zoals een winkelgebied, bedrijventerrein evenement of recreatieplek.

3. Afval op hotspots

Ondanks dat er voldoende afvalbakken staan op de hotspots (zoals winkelcentra, hangplekken) wordt er nog steeds overlast ervaren van zwerfafval op deze plekken.

Doel	Zwerfafval verminderen op hotspots
Middel	Inzetten van nudging om gedragsverandering teweeg te brengen
Tijd	2020-2021
Actiehouder	Beleidsmedewerker Beheer Openbare Ruimte

4. Sporten in de buitenruimte

Sport verbindt en bewegen is goed voor de gezondheid. Om de inwoners, en ieder ander die hiervoor naar Hendrik-Ido-Ambacht wil komen hierin te faciliteren, wordt een hardlooprouten in de frisse buitenlucht gerealiseerd. Jong en oud kan 5 of 10km hardlopen, fietsen, skaten of steppen.

Doel	Gemeente aantrekkelijk maken voor recreatie en sport
Middel	Stormbaan Sandelingenpark
Tijd	2020-2021
Actiehouder	Beleidsmedewerker Beheer Openbare Ruimte

Doel	Gemeente aantrekkelijk maken voor recreatie en sport
Middel	Hardlooproute in de openbare ruimte
Tijd	2020-2021
Actiehouder	Beleidsmedewerker Beheer Openbare Ruimte

3.3. Jeugd en Jongeren

In dit thema worden acties weergegeven in het kader van jeugd en jongeren. Naast de problematiek rondom jongeren wordt ook ingezet op gedragsverandering en talentontwikkeling, zodat het ook voor de kinderen in de gemeente fijn wonen, werken en recreëren is.

5. Openstelling schoolpleinen

Al jarenlang is er op de schoolpleinen van het scholencluster in De Volgerlanden veel vandalisme en overlast veroorzaakt door jeugd. Omdat handhaving complex is en het hekwerk zorgt voor laagdrempelige toegang tot de pleinen, is gekozen om deze schoolpleinen meer te laten fungeren als wijkfunctie en ontmoetingsplek voor jong en oud.

Doel	Openstelling schoolpleinen ter bevordering van wijkfunctie en jongerenoverlast terugdringen.
Middel	In samenwerking met scholen en gemeente worden plannen en afspraken uitgewerkt en gerealiseerd.
Tijd	2020 - 2021
Actiehouder	Team Leefbaarheid en Veiligheid, en B&O

6. Camera's scholencluster De Volgerlanden

Om het openstellen van de schoolpleinen veilig te laten verlopen en vandalisme te ontmoedigen worden op tactische plekken camera's geplaatst op het scholenterrein.

Doel	Vandalisme en vernieling tegengaan op het scholencluster
Middel	Inzetten van camera's
Tijd	2020-2021
Actiehouder	Team Leefbaarheid en Veiligheid

7. Vernieuwing skatepark

Het Skatepark is voor jongeren een geliefde plek om te sporten en samen te komen. De skate objecten zijn verouderd waardoor de behoefte voor een vernieuwd terrein bij de jongeren groot is. Samen met de jongeren, gemeente en CAI-fonds wordt dit project gerealiseerd.

Doel	Plek voor jongeren realiseren om te kunnen sporten en samenkomen.
Middel	Vernieuwing van Skatepark in Baxpark
Tijd	2020 - 2021
Actiehouder	Beleidsmedewerker Beheer Openbare Ruimte

8. Baxhuis

Om jongerenoverlast terug te dringen in de gemeente, voornamelijk rondom het Baxhuis, is samenwerking gezocht met politie, OM en Jongerenwerk. Hiervoor is een groepsaankpak ingezet. Vanuit veiligheid wordt ingezet op de handhaving en vanuit leefbaarheid op de werkwijze en visie van het jongerenwerk.

Doel	Herpositionering Jongerenwerk
Middel	Coaching- en trainingstraject voor jongerenwerkers
Tijd	2020-2021
Actiehouder	Beleidsmedewerker B&O, Leefbaarheidscoördinator, Veiligheidsadviseur

3.3. Fysieke Leefbaarheid

Het gaat in dit thema om de leefbaarheid in de fysieke ruimte. Wat zich in de buitenruimte afspeelt. Denk hierbij aan bijvoorbeeld verkeer, wegen, water, brand en crisis.

9. Verkeersveiligheid acties bij scholen

Vaak zorgen auto's tijdens het brengen en halen van kinderen voor chaos rondom de scholen. Er ontstaan gevaarlijke situaties en de sfeer wordt onprettig. Om kinderen veilig van en naar school te kunnen laten gaan, worden verkeersveiligheidsacties gehouden om ouders bewust te maken van hun gedrag en verandering te stimuleren.

Doel	Kinderen op een veilige en prettige manier van en naar school laten gaan
Middel	Samen met scholen, ouders en verkeersbureau inzetten op het bevorderen van het verkeer rondom de scholen
Tijd	2020 - 2021
Actiehouder	Veiligheidsadviseur, Coördinator leefbaarheid

10. Camerahandhaving

Brom- en snorfietsen zorgen voor veel overlast omdat zij rijden op de Sophiapromenade en het Sophiapark, waar zij niet zijn toegestaan. Om de leefbaarheid te vergroten is het project camerahandhaving gestart. Hierbij worden camera's geplaatst in het gebied die kentekens herkennen en deze bij overtreding beboet kunnen worden.

Doel	Brom- en snorfiets overlast terugdringen op Sophiapromenade en Sophiapark
Middel	Implementatie camerahandhaving
Tijd	2020
Actiehouder	Veiligheidsadviseur, Coördinator Leefbaarheid

3.4. Integriteit en veiligheid

"Dit veiligheidsveld gaat in op de verschijnselen die meer fundamenteel onze rechtsorde en veiligheid bedreigen: radicalisering en polarisatie, georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit, Veilige Publieke Taak, informatieveiligheid en ambtelijke en bestuurlijke integriteit" (VNG, 2017).

11. Weesfietsen

De weesfietsen die gevonden worden in de gemeente worden eerst gecontroleerd op aangifte. Als hier (nog) geen aangifte van is gedaan dan slaat de gemeente deze fietsen op. Om iedereen de mogelijkheid te bieden om haar of zijn fiets terug te krijgen kan men de fietsen raadplegen op VerlorenenGevonden.nl en daarnaast biedt de gemeente een fietskijkmoment waarop de stallingsplaats geopend wordt voor publiek.

Doel	Minder weesfietsen in de gemeente
Middel	Registratie in DOR, Verloren en Gevonden, Fietskijkmoment
Tijd	2020-2021
Actiehouder	Veiligheidsadviseur en BOR

4. Ambities

Ook al scoort de gemeente hoog op het gebied van leefbaarheid, blijft er altijd wat te verbeteren. We werken er hard aan om buiten de genoemde actiepunten snel en adequaat te handelen op (onverwachte) situaties. De kracht van het team Leefbaarheid en Veiligheid is dat er snel en adequaat gehandeld wordt zodat escalatie en/of repressie zoveel mogelijk voorkomen wordt. Het vinden en verbinden van betrokken partners is hierin essentieel.

Een verdiepingsslag met een goede samenwerking en afstemming met wooncorporaties is wenselijk. Het leefbaarheidsoverleg biedt ruimte om zaken te delen en elkaar te vinden. Een concreet actiepunt met de wooncorporatie als hoofdpartner zou een mooie aanvulling zijn op dit werkplan. Dit geldt ook voor een actiepunt die we graag in de toekomst vanuit Buurtbemiddeling in willen vullen.

Afkortingen

BenO	Beleid en Ontwikkeling
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BZ	Bestuurszaken
DOR	Digitaal Opkopers Register
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Actiepuntenlijst

Nr.	Actiepunt	Actiehouder	Einddatum
Woon- en Leefomgeving			
1.	Bewonersinitiatieven stimuleren	B&O, leefbaarheid	2020-2021
2.	Onderzoeken of er een passende oplossing is voor plastic afvalzakken.	BOR	2020-2021
	Samen met de inwoner zorgen voor een schonere gemeente	BOR	2020-2021
Bedrijvigheid en recreatie			
3.	Zwerfafval verminderen op hotspots	BOR	2020-2021
4.	Gemeente aantrekkelijk maken voor recreatie en sport	BOR	2020
Jeugd en jongeren			
5.	Openstelling schoolpleinen ter bevordering van wijkfunctie en jongerenoverlast terugdringen.	Leefbaarheid en Veiligheid	2020-2021
6.	Vandalisme en vernieling tegengaan op het scholencluster	Leefbaarheid en Veiligheid	2020-2021
7.	Plek voor jongeren realiseren om te kunnen sporten en samenkomen.	BOR	2020-2021
8.	Herpositionering Jongerenwerk	B&O, Leefbaarheid en Veiligheid	2020-2021
Fysieke Leefbaarheid			
9.	Kinderen op een veilige en prettige manier van en naar school laten gaan	Veiligheid en leefbaarheid	2020-2021
10.	Brom- en snorfiets overlast terugdringen op Sophiapromenade en Sophiapark	Veiligheid en leefbaarheid	2020
Integriteit en Veiligheid			
11	Minder weesfietsen in de gemeente	Veiligheid en leefbaarheid	2020